

AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

ATLAS ILUSTRAT

După ce a zguduit întreaga planetă, cel de-al Doilea Război Mondial a lăsat în urmă 57 de milioane de victime. S-au purtat lupte crâncene, pe viață și pe moarte, din deșerturile nord-africane până în junglele ecuatoriale ale insulelor din Oceanul Pacific sau chiar dincolo de cercurile polare. Militarii s-au luptat pe uscat, pe apă, sub apă, în aer; s-au înfruntat grupuri elitiste de comandanți și coloși ai blindatelor, mici avioane sprintene și bombardiere mari, greoaie, uriașe vase de război și portavioane. În cei șase ani, omenirea a parcurs un traseu al morții, al fricii și al spaimei, schimbându-se pentru totdeauna mersul întregii planete.

Ilustrată prin grafică computerizată și hărți colorate, cartea de față oferă o incursiune în istoria militară a epocii, cu accent pe confruntările armate privite prin „ocheanul” tehnicii militare...

CUPRINS

EVENIMENTELE PREMERGĂTOARE DECLANSĂRII RĂZBOIULUI ÎN EUROPA

3

Europa între cele două Războaie Mondiale

COTROPIREA POLONIEI

4

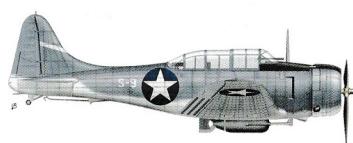
Fals Blitzkrieg
septembrie 1939

Ocuparea Europei Occidentale

6

Campania împotriva Danemarcei, Norvegiei, viitoarelor state Benelux și a Franței
9 aprilie 1940 – 17 iunie 1940

BĂTĂLIA ANGLIEI

8

Eroism în ceată – Royal Air Force și Luftwaffe
10 iulie 1940 – 31 octombrie 1940

RĂZBOIUL DIN BALCANI

10

Cotropirea Iugoslaviei și a Greciei. Desant aerian în Creta.
6 aprilie 1941 – 1 iunie 1941

BĂTĂLIA PENTRU ATLANTIC

12

Marina aliaților versus Kriegsmarine
1939 – 1945

OPERAȚIUNEA BARBAROSSA

14

Ofensiva împotriva Soviетelor
22 iunie 1941 – 5 decembrie 1941

BĂTĂLIA MOSCOVEI

16

Contraofensiva Armatei Roșii
6 decembrie 1941 – 7 mai 1942

TARA SOARELUI RĂSARE

18

Succese rapide dinspre Pacific
7 decembrie 1941 – 6 mai 1942

BĂTĂLIA DE LA MIDWAY

20

Schimbare pe fronturile din Pacific
8 mai 1942 – 8 februarie 1943

STALINGRAD

22

Wehrmacht și Armata Roșie sau petroful caucazian,
bonus orașul ce purta numele conducătorului
28 iulie 1942 – 2 februarie 1943

LUPELE DIN NORDUL AFRICII

24

Splendoarea și decaderea Corpului de Armă African
ianuarie 1941 – 13 mai 1943

KURSK

Cea mai mare bătălie a blindatelor din istorie

5 iulie 1943 – 15 iulie 1943

T-34/76 MODEL 1941

CINE SEAMĂNĂ VÂNT CULEGE FURTUNĂ

Furtună aviatică deasupra Germaniei

1942 – 1945

MESSERSCHMITT BF 109 G-6

TARA SOARELUI APUNE

Ofensiva aliată în Pacific

8 februarie 1943 – 26 martie 1945

DE LA NIPRU PÂNĂ LA VISTULA

Deocamdată Armata Roșie eliberează...

august 1943 – octombrie 1944

ELIBERAREA FRANȚEI

Debarcarea din Normandia

6 iunie 1944 – 17 septembrie 1944

ULTIMELE ZVÂCNIRI GERMANE

Contraofensiva germană în Ardeni

16 decembrie 1944 – 15 ianuarie 1945

Învioreare de primăvară

6 – 16 martie 1945

PARAȘUTISTUL AMERICAN ȘI ARMAMENTUL SĂU

1944

TANCHISTUL GERMAN ȘI ARMAMENTUL SĂU

1944

SFÂRȘITUL RĂZBOIULUI

Prăbușirea celui de-al Treilea Reich

8 mai 1945

Capitularea Japoniei

2 septembrie 1945

26

28

30

32

34

36

38

40

42

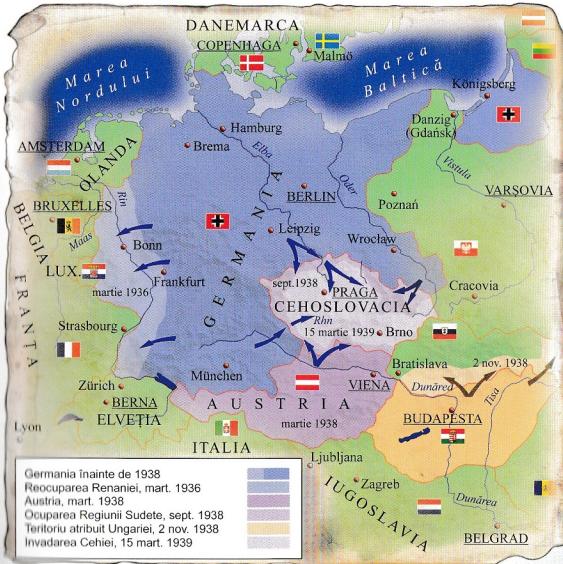

43

44

EVENIMENTELE PREMERGĂTOARE DECLANȘĂRII RĂZBOIULUI ÎN EUROPA

EXPANSIUNEA GERMANĂ

În martie 1935, Hitler incalcă Tratatul de pace de la Versailles și trece la înarmarea armatei germane. Anglia și Franța se rezumă la proteste oficiale. Încurajat de situație, Hitler invadăază Renania – zonă demilitarizată în urma Primului Război Mondial.

În 1936, Germania se aliază cu Italia fascistă, înființând axa Berlin–Roma. Expansiunea politică a celui de-al Treilea Imperiu German are de acum o bază solidă. Năzuința principală a politicii naționalist-hitleriste era anexarea țăra-mamă a țărilor învecinate în care locuiau vorbitori de limba germană. Prin această motivație are loc Anschluss-ul, anexarea Austriei la Germania în martie 1938.

În a doua parte a anului, Hitler întește Regiunea Sudețiilor, o zonă ce aparținea Cehoslovaciei, ai cărei locuitori majoritari erau germani. Profitând de ezitările englezilor și ale francezilor, Hitler obține Regiunea Sudețiilor prin Acordul de la München. În urma încurajărilor și a presiunilor Berlinului, Slovacia își proclamă independența în martie 1939, iar după o zi Cehia, restrânsă, vulnerabilă și părăsită de către aliații săi, trece sub dominație germană. În aceeași lună, Al Treilea Reich anexăază Regiunea Memel, ce aparținea Lituaniei.

Dacă înaintea Acordului de la München, un alianță franco-cehoslovaco-poloneză ar fi stopat potențiala agresiune germană, după împărțirea Cehoslovaciei raporturile de forță se schimbă în mod dramatic; iar atenția lui Hitler se îndreaptă acum către Polonia.

DRUMUL GERMANIEI REPUBLICA DE LA WEIMAR ȘI CEL DE-AL TREILEA IMPERIU

Luptele Primului Război Mondial au luat sfârșit în ziua de 11 noiembrie 1918. Tratatul de la Versailles pune capăt masacerelor, obligând Germania la plata unor imense despăgubiri de război în condiții înjositoare. Sărăcia și disperarea cauzate de marea criză economică din anii 1929–1933 au oferit teren propice ideologilor extremiste. Una din portavocile acestor ideologii a fost Adolf Hitler, conducătorul de origine austriacă al partidului nazist. NSDAP – acestea sunt inițiile partidului – căștigă susținerea categoriilor cel mai crunt lovite de greutățile economice (țărănește, veterani de război, clasa de mijloc) obținând majoritatea voturilor la alegerile din 1932. Hitler este numit cancelar în anul următor și nu după multă vreme, profitând de un straniu incendiu produs la Parlamentul german (Reichstag), act imputat comuniștilor, trece la arestarea și expulzarea reprezentanților opoziției. Urmează scoaterea în afara legii a partidelor din opoziție. După ce vîrstnicul președinte Hindenburg moare, partidul nazist adoptă o lege prin care se comasează prerogativele prezidențiale cu cele ale cancelarului, conferindu-i astfel lui Hitler titulatura de „conducător și cancelar național”. Noul Führer (conducător) hotărăște ca fiecare membru al armatei să-depuna personal jurământ de credință. Aceștia au fost primii pași spre cel de-al Doilea Război Mondial.

COTROPIREA POLONIEI

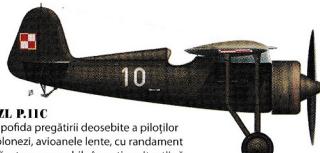
ANTECEDENTE

Îmbătat de succesul facil asupra Austriei și Cehiei, Adolf Hitler își îndreaptă privirea spre o nouă pradă – Polonia. În primăvara anului 1939, germanii recurg la o tactică ce le reușise anterior; pretinzând realiparea la Germania a orașului hanseatic Danzig (Gdańsk), pierdut în urma Primului Război Mondial, Al treilea Reich solicită și cedarea așa-numitului „coridor polonez”, ce separă Prusia Orientală de Germania.

ULTIMELE DEMERSURI POLITICE

Franța și Anglia, sătule de expansiunea lui Hitler, garantează, printr-un acord din 30 martie, independența Poloniei. În poftidă acestuiu, guvernul german devine tot mai agresiv față de vecinul de la Est și-n plus – spre stupoarea opiniei publice mondiale – la 22 august, Germania semnează un tratat de neagresiune cu Uniunea Sovietică. În clauzele secrete ale faimosului Pact Ribbentrop-Molotov, cele două părți și-au împărțit între ele Polonia, statele baltice și partea de răsărit a României. În replică, după trei zile Anglia aderă la pactul militar polonezo-francez din 1921. Era o acțiune prea mică pentru a-l mai putea opri pe Hitler, care acum era convins că ezitantul Occident va da înapoï în ultima clipă. Însă s-a înșelat!

ARMAMENTUL POLONEZ

PZL P.11C

În poftidă pregătirii deosebite a pilotilor polonezi, avioanele lente, cu randament scăzut, erau capabile în puține situații să zădărnicescă atacurilor germane.

TKS

La izbucnirea războiului, armata poloneză era dotată preponderent cu tancre slab înzestrate cu armament, fără tunul și insuficient blindate. Chiar dacă existau într-un număr destul de mare, nu puteau concura cu blindatele moderne ale inamicului.

7TP

Acest blindat polonez avea un nivel tehnic superior tancurilor germane ușoare, fiind dotat cu un tun antican de 37 de mm, eficient contra tuturor blindatelor germane. Mareta problemă era însă numărul mic, de doar 140 de tanuri aflate la dispoziție.

RĂZBOI!

În zorii zilei de 1 septembrie 1939, unități speciale germane imbrăcate în uniforme poloneze își atacă în mai multe rânduri propriile obiective militare. Drept răspuns, din „autoapărare” Germania atacă Polonia.

În zori, avioanele Luftwaffe bombardează aeroporturile forțelor aviatice poloneze și orașele de graniță, iar în cursul zilei armata trece și ea frontieră. Potrivit planurilor, două armate numeroase se pregăteau să prindă, ca într-un căște, Polonia de Vest; la sud un alt corp militar trece Carpații, înaintând spre Cracovia. Lumea se confrunta pentru prima dată cu strategia Blitzkrieg-ului (Războiul-fulger) german.

De la bun început această confruntare avea loc între forțe inegale. La acea vreme, Wehrmacht-ul și Luftwaffe dețineau cea mai modernă tehnică, nivelul de pregătire era mult peste cel al armatei poloneze, iar superioritatea numerică a atacatorilor era netă. Atacul german se derula conform planurilor. Aviația obține supremacia în aer, iar blindatele sparg firavale linii de apărare aflate de-a lungul frontierei poloneze.

La 3 septembrie Franța și Anglia declară război Germaniei, însă fără să acorde sprijin considerabil Poloniei.

În poftidă eroismului soldaților polonezi, nemții nu puteau fi opriți. Aproape zilnic se preda o armată poloneză decimată sau înconjurată. La 3 septembrie nemții ocupă culoarul polonez, iar în 8 septembrie blindatele germane se apropie de Varșovia.

Ofensiva desperată a polonezilor în regiunea Kutno e opriță de către nemți; în doar o săptămână polonezii au fost înconjurati și apoi nimiciți. La 13 septembrie se pornește asaltul asupra Varșoviei; trupe germane ajung la Lemberg-Liov, cel mai important oraș al Estului polonez.

OFENSIVA SOVIETICĂ

Apărarea poloneză este nimicită la jumătatea lunii septembrie. Ultima speranță era ca restul trupelor să se reorganizeze pe linia de apărare formată de cursurile râurilor Vistula și San. Însă iluziile sunt spulberate la 17 septembrie. Armata Roșie cu un efectiv de peste 800.000 de soldați spulberă hotările de est ale Poloniei. Starea disperată a armatei poloneze devine tot mai tragică. Pentru evacuare, comandanții polonezi dispună începerea retragerii unităților în direcția României și Ungariei.

La 22 septembrie cade orașul Liov. În pofta blocadei și a bombardamentelor violente, apărătorii Varșoviei rezistă până la 28 septembrie. În aceeași zi, trupele sovietice și germane se întâlnesc în apropierea orașului Brest-Litovsk, ocasioare cu care rezistența poloneză este nimicită. Ocuparea Poloniei a fost realizată în doar cinci săptămâni.

Armamentul german

MESSERSCHMITT Bf 109 E

Aeronavele de vânătoare dotate cu scaun metalic, cabină închisă și tren de atterizare retractabil erau considerate drept cele mai moderne la nivelul anului 1939. Pilotii obțin încă din primele zile supremătia spațială aeriană poloneză.

DORNIER Do 17 Z

Bombardiere supravnitute după forma lor „creionul zburătoare” erau mai spăLENTE decât cele mai moderne bombardiere poloneze. Ele au bombardat nestingherit orașele și trupele poloneze aflate în retragere.

Pz.Kpfw. I Ausf. A

Sunt primele serii de blindate ale armatei germane. Pe parcursul campaniei poloneze apar neajunsurile tehnice. Blindajul neadecvat și dotarea tehnică precară le fac utilizabile doar în lupte de infanterie.

Pz.Kpfw. II Ausf. B

În timpul ofensivei poloneze trupele dotate cu blindate Panzer II formează axul armatei hitleriste. Datorită blindajului de 15 mm grosime și a tunurilor antitanc de 20 de mm dobândesc succese în bătălie blindatelor.

RĂZBOIUL-FULGER

Blitzkrieg este noua strategie a armatei germane, care constă în colaborarea dintre trupele blindate și cele ale aviației, spârgând apărarea pe o zonă îngustă, apoi incercând trupele de rezistență ale inamicului. Mai târziu intrau în acțiune unitățile de infanterie ce restrâng ea rază de incercuire, nimicind inamicul. Trupele mecanizate și blindatele avansau cu o repeziciune nemaivăzută, secundate fiind de aviație, și distrugău trupele apărării, rezervele și sistemele de transmisiuni. Deseori avansau 40–50 de km într-o singură zi, creând panică în rândul inamicului și al populației civile.

CAUZELE ÎNFRÂNGERII

Între dotarea și organizarea armatelor germane și poloneze erau diferențe imense. Pentru apărarea granitelor, polonezii au reușit să formeze doar o linie fragilă de apărare. Acest aspect a dus la materializarea Războiului-fulger, Wehrmacht-ul reușind ocuparea Poloniei într-un timp extrem de scurt, spre stupearea statelor occidentale. Atacul Armatei Rosii impinge armata poloneză într-o situație desperată.

* Pactul Molotov-Ribbentrop: numele tratatului de neagresiune semnat de ministru de afaceri externe rus și omologul său german.

INVADAREA FRANȚEI

ANTECEDENTE

După ocuparea Poloniei, vreme de opt luni nu s-a întâmplat nimic deosebit pe frontul de Vest. „Ciudatul război” este denumirea dată de istorici acestei perioade relativ calme. Dar în nord-vestul continentalui, la 30 noiembrie 1939, Uniunea Sovietică atacă Finlanda. Finlandezii s-au luptat eroic, dar sovieticii, aflați în superioritate numerică, înfrang rezistența nordicilor și ocupă teritoriile deosebit de importante ale țării. La 9 aprilie, Hitler invadă Norvegia și Danemarca, asigurând astfel cale liberă minereurilor de fier suedeze spre Germania, materie primă indispensabilă industriei de armament germane. Danemarca capitulează instantaneu; Norvegia rezistă două luni.

ARMAMENTUL ALIATILOR

MORANE SAULINER M.S. 406 C-1

Avioanele de vânătoare franceze aveau randament scăzut față de Messerschmitt Bf 109, astfel încât germanii au câștigat rapid superioritatea aviatică.

POTEZ 63.11

Nemii niștează 220 din cele 700 de bombardiere Potez. Sansele de anihilare a nemților erau practic nule, francezii neavând în dotare avioane care să se ridice la nivelul performanțelor Stuka.

RENAULT CHAR B1 BIS

Armata franceză era dotată cu un număr mare de asemenea blindate dotate cu 2 obuze pe teavă. Acestea ar fi rezistat proiectoarelor germane, însă eșecurile de pe câmpurile de luptă se datorează strategiei franceze greșite.

RENAULT R-35

În vîltoarea retragerii, multe tancre franceze nu trag asupra atacatorilor; ele s-au defectat sau li s-a terminat combustibilul.

MATILDA MK II

Maticile au jucat un rol important în contraatacul englezilor de la Arras. Pur și simplu, obuzele germane nu aveau efect asupra acestor monstri. Atacul a putut fi contracarcat doar prin utilizarea tunurilor antiaeriene de 88 de mm. Mai târziu, germanii le sunt rezervate o mulțime de surprize în luptele nord-africane.

RĂZBOIUL-FULGER

In zorii zilei de 10 mai 1940 Germania declanșează războiul împotriva Franței și a viitoarelor state Benelux. Aviația germană, profitând de superioritatea sa tehnică, preia imediat inițiativa. Parașutisti germani ocupă podurile și drumurile de importanță strategică din Olanda. Între timp, unități speciale de desant îi obligă să se predea în decursul unei singure zile pe soldații din Eben Emael, fortăreață de importanță primordială a Belgiei. Armatele olandeze și belgiene rămân nepuținioase în fața marșului victorios al blindatelor germane.

Franța și Marea Britanie nu stau deoparte. Pătrund pe teritoriul Belgiei și al Olandei, însă nu reușesc să stopeze atacul nemților. La 14 mai bombardierele germane distrug Rotterdamul, chiar dacă orașul s-a predat în prealabil. și Olanda capituilează...

Belgia pare mai norocoasă. Trupele franco-ngleze ajung la 13 mai la pozițiile de apărare de pe râul Dyle împiedicând avansarea germană. Ce nu știau aliații este că atacul lor era doar cădere într-o capcană.

STRĂPUNGerea DE LA SEDAN

În timpul luptelor purtate de Grupul de Armate B germane în Olanda și Belgie, forțele principale străpung prin Ardeni, zonă considerată de francezi imposibil de trecut. Spulberând firava apărare franceză, atacatorii ajung la 12 mai pe malurile râului Meuse de lângă Sedan. Nimic nu-i mai oprea. Germanii au folosit bombardierele la „curățarea” celuilalt mal, preferându-le în locul gheoaielor trupe de infanterie. Genișii trec râul pe bărci de cauciuc, iar până-n seara zilei de 13 mai ridică mai multe pontoane. În dimineață următoarea contraofensiva franceză întâlnesc riposta blindatelor trecute pe aceste poduri-surpriză. Vesta traversării râului năucește trupele franceze. Se dezlăgnui panica. Numai populația refugiată reușește să pună piedici înaintării blindatelor. Atacul surprinde comandanțul francez. Membrii lui își dau seama că luptătorii din Belgie pot fi încercuiți. După ce se ajunge la pozițiile de apărare de pe lângă râul Dyle se dă ordinul de retragere. În acest timp blindatelor germane avansează nestingherite dând riposta atacurilor franceze din 17 și 19 mai, apoi celui englez din 21 mai. Blindatele ajung la Canalul Mâneții lângă Abbeville, tând în două armata franceză și înconjurând trupele ce luptau în nord.

